

Udskriftsdato: 9. januar 2026

KEN nr 9861 af 25/06/2014 (Gældende)

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om handicap - ej handicap - afskedigelse - kommuner - ej medhold

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2013-6810-56656

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om handicap - ej handicap - afskedigelse - kommuner - ej medhold

J. nr. 2013-6810-56656

En lærer, der havde en depression, havde været sygemeldt i en periode på mere end to år, før han vendte tilbage til jobbet. Efter tilbagekomsten var hans fremmøde ustabil, og han blev herefter afskediget, da indklagede mente, at hans opførsel ikke var i overensstemmelse med hvad der kunne forventes. Nævnet fandt, at klager på opsigelsestidspunktet ikke var handicappet i forskelsbehandlingslovens forstand.

Klager fik derfor ikke medhold.

Klagen drejer sig om påstået forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med, at klager blev opsagt fra sin stilling som lærer.

Ligebehandlingsnævnets afgørelse

Klager er ikke handicappet i forskelsbehandlingslovens forstand. Det var derfor ikke i strid med forskelsbehandlingsloven, at klager blev afskediget fra stillingen som lærer på en kommunal skole.

Sagsfremstilling

Klager blev tjenstemandsansat som folkeskolelærer på en kommunal skole den 1. august 1981.

Klager var fuldtidssygemeldt fra 6. december 2006 til 9. december 2008.

Kommunen bad i 2008 Pensioneringsrådet vurdere, om klager kunne tildeles svagelighedspension af helbredsmæssige årsager. Ifølge Pensioneringsrådets oplysninger havde klager en bipolar depression af lettere eller moderat grad kombineret med et alkohol- og antidepressivt medicin misbrug. Klager var i perioden fra marts 2007 til maj 2008 i psykiatrisk behandling blandt andet ved ETC-behandlinger (elektrochockbehandling). Alkoholmisbruget blev bragt under kontrol ved antabusbehandlinger.

Pensioneringsrådet anbefalede den 29. september 2008 kommunen til at sætte sagen om svagelighedspension i bero. Rådet vurderede, at klager ville være i stand til at genoptage arbejdet inden for få måneder. Klager genoptog arbejdet i december 2008 på nedsat tid og fra marts 2009 arbejdede klager på fuld tid.

Klager var til tjenstlig fraværssamtale hos indklagede den 30. oktober 2009 og igen den 9. november 2010. Under samtalerne oplyste klager, at fraværet ikke skyldtes forhold på arbejdspladsen, og at indklagede ikke kunne gøre noget for klager i forhold til at nedbringe antallet af fraværsdage. Klager oplyste, at han meget let blev forkølet.

Indklagede gav på møderne på grund af sygefravær udtryk for, at

- de var bekymret over det store antal fraværsdage og perioder
- de var bekymret over, at fraværet var steget
- de var klar over, at skolen befandt sig i store forandringsprocesser
- at der havde været taget meget hensyn til klager i de sidste to fagfordelinger og at disse hensyn ikke kunne fortsætte uendeligt
- at et stort fravær var uforeneligt med arbejdspladsens tarv
- at hvis sygefraværet ikke blev reduceret - kunne det have betydning for ansættelsesforholdet

Den 5. marts 2012 mødte klager ikke op på arbejde. Klager blev indkaldt til tjenstlig samtale.

Indklagede oplyste i referatet, at de på mødet på grund af udeblivelse, havde givet udtryk for, at

- Udeblivelse fra arbejdet uden at give besked om årsag var en alvorlig og uacceptabel sag
- At give oplysninger i forbindelse med fravær/sygdom var en tillidssag
- At det var uforeneligt med arbejdspladsens tarv, hvis klager udeblev
- At indklagede indstillede klager til en skriftlig advarsel og at en gentagelse med det samme vil blive mødt med en suspendering og indstilling til afskedigelse
- Klager for fremtiden skulle give meldinger om fravær til en leder
- At skemaændringer/afspadsering fremover skulle fremsendes skriftligt til godkendelse hos ledelsen
- At klager havde misbrugt tilliden til indklagede ved at gå uden at kontakte ledelsen
- At indklagede overvejede hvilke opgaver klager fremover vil kunne løse, set i sammenhæng med at ledelsens tillid til klager med dette forløb er meget lav
- At klager ikke vil have samme frihedsgrad i forhold til at løse arbejdsopgaver, som klager havde haft det indeværende år

Den 22. marts 2012 skulle klager være mødt på arbejde klokken 7.50. Han meddelte skolen klokken 9.20, at han var forsinket. Indklagede indkaldte igen klager til tjenstlig samtale den 13. april 2012.

På mødet gjorde indklagede det klart, at klagers ustabile fremmøde var uforeneligt med at være ansat som lærer på skolen. Indklagede havde mistanke om, at klager havde et alkoholmisbrug, og spurgte klager på mødet, om dette var tilfældet. I den forbindelse orienterede indklagede om muligheden for, at skolen kunne hjælpe klager med et økonomisk lån, således at klager kunne komme i behandling. Klager afviste, at han havde et alkoholmisbrug og oplyste, at han i november 2011 havde fået foretaget en helbredsundersøgelse hos egen læge, som havde vist, at hans helbred var i orden

Den 11. oktober 2012 sendte klager en mail til daværende borgmester for undervisningen i kommunen med følgende ordlyd:

Hej

Som lærer i [navn] i mere 30 år vil jeg råde forældre til at melde deres børn til en privat skole. Forholdene på de kommunale skoler jeg kender til er under enhver kritik. Det starter med skolernes ledelse. Der som regel er dumsmarte, inkompetente og uansvarlige. Værdisbaseret ledelse, som vedlægt i [navn] og implementeret i Børn og Unge forvaltningen er en by i Rusland for lederne. De nedsætter sig derimod som selvbestaltede lommediktatorer og hustrykker for at undgå kritik og dialog om skolens undervisning og undervisningsmiljø. At du som [navn] er så uvidende om de faktiske forhold på kommunens skoler kan selvfølgelig skyldes din unge alder, manglende erfaring og din ensidige, politisk dikterede holdning.

Den 26. oktober 2012 anmodede kommunen Pensioneringsrådet om igen at tage stilling til, hvorvidt klager ud fra en lægelig vurdering fortsat var i stand til at arbejde som folkeskolelærer.

Mailen til borgmesteren udløste en indkaldelse til endnu en tjenstlig samtale mellem klager og indklagede, som fandt sted den 30. oktober 2012. Indklagede frigjorde herefter klager fra tjeneste uden løn.

Klager blev sygemeldt den 31. oktober 2012.

Klager og indklagede mødtes til samtaler to gange i november 2012. På møderne oplyste indklagede blandt andet, at såfremt klager ikke genoptog arbejdet inden februar 2013, ville han blive indstillet til afskedigelse på grund af sygdom. Samtidig blev klager orienteret om, at hvis klager blev raskmeldt, da ville indklagede indlede en sag om klagers uegnethed som lærer på baggrund af de forudgående hændelser, som fandt sted før den seneste sygemelding.

Pensioneringsrådet vurderede den 22. november 2012, at der ikke var sket en reaktivering af klagers tidligere bipolare sindslidelse. Klager havde siden foråret 2012 oplevet en forværring af sin helbredsmæssige tilstand.

Pensioneringsrådet konkluderede blandt andet, at:

"Aktuelle tilstand udviklet siden foråret 2012, kan bedst sammenfattes under betegnelsen belastningsreaktion i moderat til middelsvår grad, udløst af arbejdsmæssige omplacering og deraf belastende samarbejdsrelationer hos en mere end gennemsnitlig sårbar person".

Rådet vurderede, at pensionsspørgsmålet ville kunne behandles på ny allerede efter et par måneder, såfremt klager ikke var i helbredsmæssig bedring.

Efterfølgende afholdt klager og indklager møder den 27. november 2012, den 14. december 2012 og den 6. februar 2013. Ved det første møde anbefalede indklagede, at klager skulle have udvidet antallet af psykologtimer. Ved det seneste møde drøftedes afgørelsen fra Pensioneringsrådet. Klager udtalte på samme møde, at han ikke kunne overskue, hvornår han ville være i stand til at genoptage arbejdet.

Indklagede orienterede klager i brev af 27. februar 2013 om, at det høje sygefravær medførte, at indklagede påtænkte at afskedige klager fra stillingen som lærer på skolen.

Klagers fagforbund svarede efter partshøringsfristens udløb, at der ikke var bemærkninger til den påtænkte afskedigelse.

Klager blev afskediget pr. brev den 25. marts 2013 med endelig fratrædelse den 30. juni 2013. Det var kommunens vurdering, at et sygefravær på først 668 dage, efterfølgende nedsat arbejdstid i 91 dage fra december 2008 og frem til marts 2009 samt den seneste sygemelding svarende til 125 dage fra oktober 2012 ikke var foreneligt med arbejdet som lærer.

Parternes bemærkninger

Klager gør gældende, at hans psykiske handicap i form af en belastningsreaktion var årsagen til, at han blev afskediget fra sin stilling som lærer.

Klagers belastningsreaktion var årsagen til, at ledelsen på skolen opfattede klager som uvillig til at gå i behandling, hvorfor klager blev stillet i udsigt til at blive erklæret uegnet til at være lærer og suspenderet fra jobbet, herunder endeligt indstillet til afskedigelse.

Klager mener, at belastningsreaktionen, som medførte, at han blev sygemeldt i 2012, var forårsaget af det psykiske arbejdsmiljø, han havde været udsat for på skolen gennem længere tid. Belastningsreaktionen blev udløst som en reaktion på indklagedes adfærd og sanktioner over for klager, efter at han havde været fysisk syg i perioder og to gange var udeblevet fra arbejdet samt havde skrevet en mail til Børne- og Ungeborgmesteren.

Subsidiært gør klager gældende, at indklagede også tillagde den psykiske diagnose fra 2007/2008 betydning for afskedigelsen, selvom klager ikke havde gener herfra på tidspunktet for afskedigelsen.

Sideløbende med de tjenstlige samtaler fra foråret 2012 oplevede klager, at han i det daglige arbejde blev chikaneret og presset. Dette skete blandt andet ved, at klager fik frataget specialopgaverne på biblioteket samt funktionen som it-vejleder. I stedet blev han pålagt at undervise og have tilsyn med en to-sproget elev, der ikke kunne rummes i skolens modtageklasse. Perioden med eleven var meget hård, idet klager skulle håndtere elevens vredesudbrud, slag og spark. Der skulle holdes konstant holdes øje med drengen. Klager valgte at stå tiden ud i den belastende periode uden at beklage sig, da det ellers ville kunne opfattes, som om han ikke var i stand til at klare arbejdet.

Videre oplevede klager, at han blev tilknyttet en meget urolig klasse, som skolens ledelse tidligere havde været optaget af blandt andet på grund af mobning og voldelige overgreb mellem eleverne. Klager henviser til, at ledelsen på mødet den 13. marts 2012 udtrykte tilfredshed med, at den nævnte klasse var i en god udvikling, herunder at forældreklagerne var stoppet.

Sygefraværet i 2010 og 2011 var under det gennemsnitlige sygefravær i Børne- og ungdomsforvaltningen.

Det kan bekræftes af bisidder, afdelingsleder/skolens souschef og tillidsrepræsentanten, at klager blandt andet blev rost for sit arbejde ved den første tjenstlige samtale på grund af fravær, som fandt sted i marts 2012.

Klager kan ikke genkende indklagedes henvisninger til, at kolleger skulle have givet udtryk for samarbejdsproblemer med klager. Klager havde som følge af arbejdsopgaverne som funktionslærer på skolebiblioteket og som it-vejleder daglig kontakt til de fleste kolleger på arbejdspladsen. Ingen af dem havde på noget tidspunkt givet udtryk for utilfredshed med klager, hverken i hverdagen eller på møder.

I forhold til episoden med den skriftlige henvendelse til borgmesteren henviser klager til, at det er forståeligt hvis henvendelsen til borgmesteren og mailens indhold kunne vække bekymring hos skoleledelsen. Klager er dog ikke enig med indklagede i, at henvendelsen til borgmesteren gjorde klager uegnet til at varetage jobbet som lærer. Klager havde varetaget jobbet som lærer dagene forud for mailen, uden at indklagede fandt ham uegnet. Mailen var en personlig henvendelse til en ansvarlig politiker. Klager drøftede mailens indhold med sit fagforbund, som var enig med klager i, at man godt kunne have en

menig om sin arbejdsplads og skolepolitikken. Skolen burde således ikke have suspenderet og indstillet klager til afskedigelse som følge af mailen til borgmesteren.

Klager er ikke enig med indklagede i, at han er udeblevet fra arbejdet flere gange, som beskrevet af indklagede. Der var tale om i alt to situationer over en længere periode, hvor klager ikke kom på arbejde. Den ene gang befandt klager sig på skolen, men havde ikke mulighed for at komme i kontakt med ledelsen på skolen. Den anden gang sov klager over sig og indfandt sig senere samme formiddag på skolen.

Indklagede gør gældende, at afskedigelsen ikke kan betragtes som forskelsbehandling på grund af handicap.

På tidspunktet for afskedigelsen af klager var der konkurrerende årsager til afskedigelsen. Klager havde et stort sygefravær og levede ikke op til de forventninger, der med rette kunne stilles til en lærer i folkeskolen.

Den faktiske afskedigelsesgrund blev dog det høje sygefravær. Klager havde inden for de seneste 7 år forud for afskedigelsen en periode på 91 dage med nedsat tjeneste, været syg sammenlagt 965 dage i perioden fra 6. december 2006 og frem til 28. juni 2013. Klager blev afskediget på grund af flere langvarige sygeperioder gennem årene, som var uforenelige med klagers funktion som lærer på skolen.

Indklagede stiller sig uforstående over for klagers påstand om, at klager skulle være handicappet, herunder at handicappet skulle være årsagen til afskedigelsen. Klager havde ikke på noget tidspunkt frem til sygemeldingen i oktober 2012 givet udtryk for, at han opfattede sig selv om handicappet. Tværtimod oplyste klager ved flere lejligheder, at han ikke havde langvarige funktionsbegrænsninger på grund af sit helbred. Afskedigelsen af klager kan alene af den grund ikke betragtes som forskelsbehandling på grund af handicap.

Kommunens gennemsnitlige sygefravær legitimerede ikke et sygefravær af en størrelsesorden som hos klager. Tværtimod arbejder kommunen på at nedbringe det gennemsnitlige sygefravær.

I forsøget på at nedbringe sygefraværet blev klager blandt andet indkaldt til to fraværssamtaler, som fandt sted den 21. oktober 2009 og den 9. november 2010. Klager angav ikke ved disse møder, at sygefraværet skyldes diagnosen, som blev stillet i 2007/2008. Tværtimod oplyste klager på møderne, at arbejdspladsen ikke kunne gøre noget for at mindske sygefraværet.

Ved samtalen i oktober 2010 angav klager, at sygefraværet ikke var direkte arbejdsrelateret, men skyldtes, at han let blev forkølet og smittet af eleverne. Videre oplyste klager ved efterfølgende samtaler i forbindelse med, at klager udeblev fra arbejdet, at klagers egen læge havde oplyst, at alt var normalt ved den seneste årlige helbredsundersøgelse.

Pensioneringsrådet vurderede ligeledes i 2012, at diagnosen omkring belastningsreaktionen ikke kunne medføre langvarige funktionsbegrænsninger, herunder at der ikke var sket en reaktivering af diagnosen fra 2007/2008.

Indklagede er således af ovenstående grunde ikke enig med klager i, at klagers tidligere stillede psykiske diagnose havde betydning for indklagedes beslutning om at afskedige klager fra jobbet som lærere på skolen.

Udeblivelse fra arbejdet er en alvorlig tjenstlig forseelse. Indklagede fandt det derfor relevant at ændre på klagers arbejdsopgaver. Indklagede er således hverken enig med klager eller lærerforeningens opfattelse af, at de ændrede arbejdsopgaver ikke var proportionale med forseelsernes karakter. Indklagede henviser til, at det er lærerforeningens pligt at varetage medlemmets interesse og dermed sørge for at undgå ansættelsesmæssige sanktioner overfor deres medlemmer.

Udeblivelserne og det høje sygefravær medførte, at tilliden til klager over en længere periode var dalende. Ved flere lejligheder havde indklagede udtrykt bekymring overfor klager og havde af den grund blandt andet tilbudt klager økonomisk hjælp til at komme ud af et eventuelt alkoholmisbrug. Klager afviste, at han havde brug for hjælp.

I forsøget på at hjælpe klager besluttede skolen at justere på klagers arbejdsfunktioner på skolen. Klager skulle herefter undervise i sine linjefag, hvilket indklagede mente ikke burde være et problem for en erfaren lærer. Klassen, som klager fik tildelt, var ikke mere konfliktfyldt end, hvad der kunne forventes af en 5-6. klasse. Ligeledes blev det besluttet at fratage klager specialfunktionerne på skolebiblioteket og funktionen som it-vejleder.

Beslutningen om at ændre klagers arbejdsfunktioner skyldtes ligeledes, at skolen også modtog klager fra forældre til elever på skolen. Klager var bekendt med disse klager, da de fremgik af børnenes kontaktbøger. Det er således ikke korrekt, når klager påstår, at der ikke blev fremsat kritik af klagers arbejdspræstationer forud for indledningen af afskedigelsessagen.

Indklagede modtog også negative udtalelser fra kolleger i forhold til samarbejdet med klager. Udtalelserne blev afgivet i forbindelse med de sædvanlige årlige drøftelser om fordeling af arbejdsopgaver. Det har derfor ikke været muligt for indklagede at fremføre kollegernes kritikpunkter på skrift.

Indklagede betragtede klagers mail til den daværende borgmester som illoyal adfærd fra klagers side, da indholdet af mailen også omhandlede samarbejdet mellem klager og arbejdsstedet. Videre bekræftede ordvalget og budskabet i mailen indklagedes indtryk af, at klager var ude af balance.

Grundlaget for indledningen af en tjenstlig sag var derfor både berettiget og sagligt. Skoleledelsen havde i perioden frem til sygdommeldingen i oktober 2012 mistanke om, at manglerne i klagers arbejdspræstationen muligvis kunne skyldes en helbredsmæssig tilstand hos klager. Af den grund blev klager opfordret til at sygemelde sig.

Det er dog aldrig blevet afklaret, hvorvidt arbejdspræstationerne eller de tjenstlige forseelser skyldes en helbredsmæssig tilstand, herunder diagnosen fra 2007/2008. Det kan dog konstateres, at klager havde et stort sygefravær, og at der på afskedigelsestidspunktet ikke efter klagers egen vurdering var mulighed for snarligt at genoptage arbejdet.

Ligebehandlingsnævnets bemærkninger og konklusion

Ligebehandlingsnævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af handicap efter lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet med videre (forskelsbehandlingsloven).

Det fremgår af forskelsbehandlingsloven, at en arbejdsgiver ikke må lægge vægt på en medarbejders handicap i forbindelse med afskedigelse.

Det følger af EU-domstolens afgørelse i sagerne C-335/2011 (Ring) og C-337/2011 (Skouboe Werge) af 11. april 2013, at begrebet "handicap" i forskelsbehandlingsloven og det bagvedliggende direktiv skal fortolkes således, at det også omfatter en tilstand, der er forårsaget af en lægeligt diagnosticeret helbredelig eller uhelbredelig sygdom, når denne sygdom medfører en begrænsning som følge af blandt andet fysiske, mentale eller psykiske skader, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre den berørte person i fuldt og effektivt at deltage i arbejdslivet på lige fod med andre arbejdstagere, og denne begrænsning er af lang varighed. Karakteren af de foranstaltninger, som arbejdsgiveren skal træffe, er ikke afgørende for, om en persons helbredstilstand skal anses for omfattet af dette begreb.

Ligebehandlingsnævnet finder ikke ud fra en samlet vurdering af de lægelige oplysninger, at der er grund til at antage, at klager på opsigelsestidspunktet var handicappet i forskelsbehandlingslovens forstand.

Der er ved vurderingen heraf særlig lagt vægt på, at der ikke er oplysninger om, at klagers gener medførte nogen funktionsnedsættelse i forhold til klagers muligheder for at varetage sit arbejde som lærer på en skole, ligesom belastningsreaktionen ifølge Pensioneringsrådet ved passende behandling kan forventes afgørende bedret inden for få måneder.

Klager får derfor ikke medhold i klagen.

<2013-6810-56656>